

HVORDAN FÅR VI EN NY, SAMLET TRANSPORT- STRATEGI FOR DANMARK?

Nogle tanker om målsætninger,
tendenser og tilgang

Søren Have
TØF konference 31. marts 2014

Det Grønne Transportforlig fra 2009 har de facto defineret Danmarks transportstrategi, men er tiden løbet fra det? Og hvad med visionerne?

- Transportens CO₂-udledning skal ned, og der skal gennemføres en grøn omlægning af bilskatten
- Den kollektive transport skal løfte det meste af fremtidens vækst i trafikken
- Jernbanen skal være pålidelig, sikker og topmoderne
- Vejkapaciteten skal udbygges dér, hvor behovet er størst, dvs. dér hvor der i dag er de største trængselsproblemer, men også, hvor man kan se, at den fremtidige trafikvækst som følge af erhvervs- og samfundsudviklingen vil kræve en udbygning af infrastrukturen
- Cyklismen skal fremmes - valg af cyklen som transportmiddel er at foretrække, hvor det er en realistisk mulighed
- Danmark skal være et grønt teknologilaboratorium for transport
- Broer, veje og jernbaner må ikke ødelægge uerstattelig natur
- Støj og luftforurening i byerne skal ned

Principper for en grøn transportpolitik

”Det følger af kommissoriet for de strategiske analyser, at analyserne skal ”opstille løsningsmodeller, der bidrager til at understøtte principperne om en grøn transportpolitik”, og danne grundlag for politiske drøftelser af de langsigtede visioner, projekter og tiltag i de nationale vej- og banekorridorer, som kan være relevante på lang sigt.”

Der er behov for en langsigtet, strategisk planlægning af transportsystemet

Diskussionsoplæg

Klausuleret
indtil onsdag den 26. februar 2014 kl. 12:00

Møde i Det Miljøøkonomiske Råd
onsdag den 26. februar 2014

Omkostninger ved VE-mål

Ressourcestrategi

Invasive arter

Rekreative værdier

Kollektiv trafik

”...I det hele taget mangler der en strategi for transportområdet. Investeringerne i transportsektoren bør baseres på en samlet strategi for, hvor og hvordan udbygningen af transportinfrastruktur bedst kan opfange stigningen i trafikken, under hensyntagen til de negative eksterne effekter. Den snart udviklede Landstrafikmodel vil kunne give et vigtigt bidrag hertil.” (DMØR, 26. februar 2014)

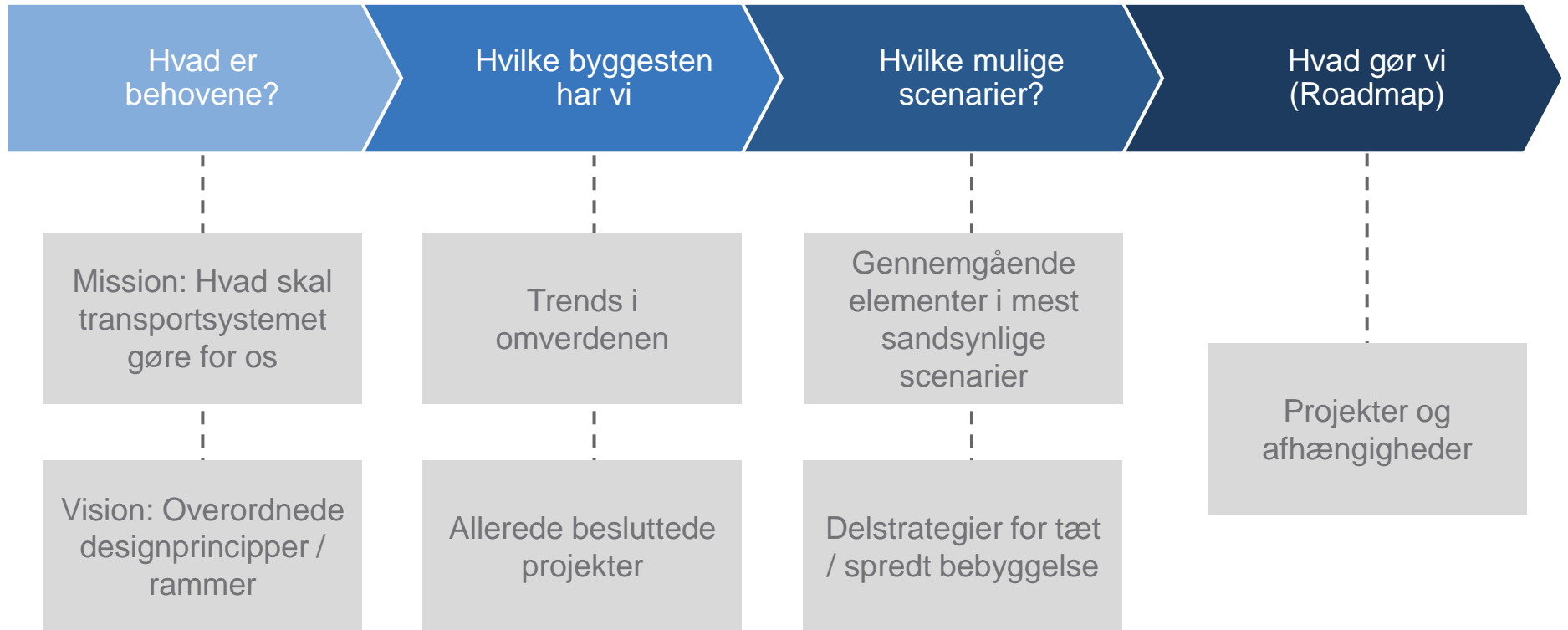

”...flere europæiske lande, vi normalt sammenligner os med, har veludviklede nationale trafikmodeller til at sikre maksimal målopfyldelse for de store anlægsinvesteringer.

Og det fremstår i dag tydeligt, efter de glatte afvisninger af anbefalinger fra såvel Trængsels- som Produktivitetskommissionen, at vi i den grad mangler en plan for en sammenhængende privat og kollektiv transport.” (Ingeniøren, 17 januar 2014)

Ingredienser i en strategi

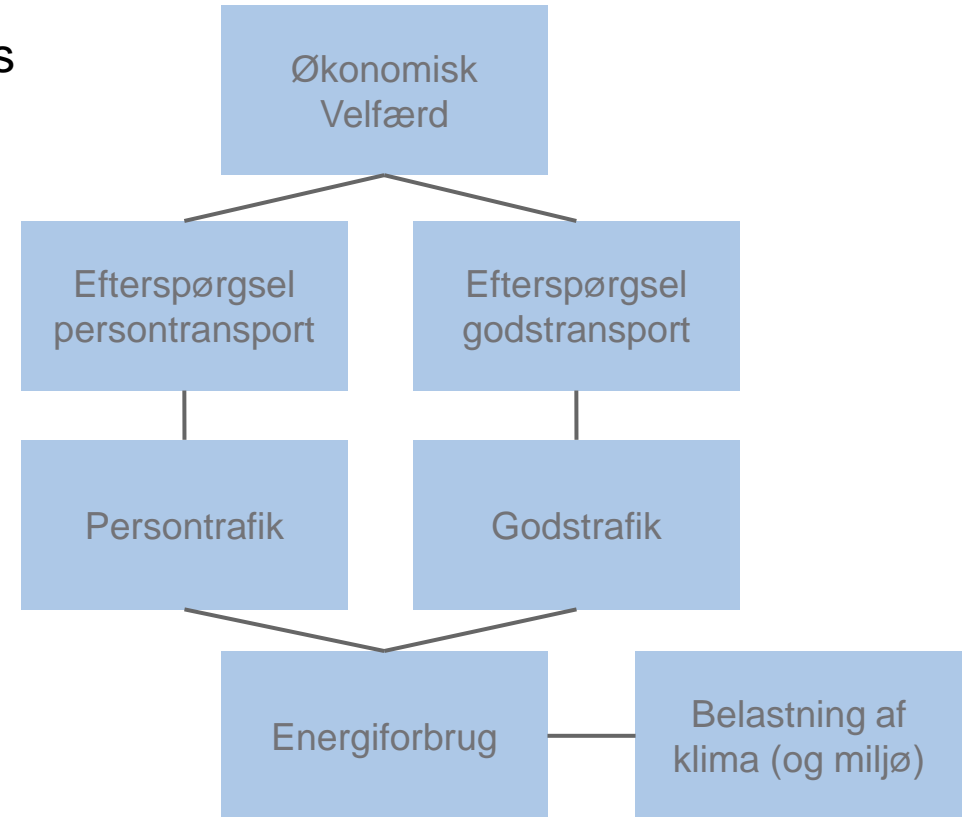

Mission: Hvad skal transportsystemet gøre for os?

Danmarks transportsystem har til formål at understøtte danske borgere og virksomheders behov for mobilitet til helt overordnet at opnå:

- Basale livsfornødenheder (mad, bolig, energi, råvarer, ..)
- Indtægter (arbejde, arbejdskraft, ...)
- Interaktion (innovation, kultur, ...)
- ... det gode liv. Nu og fremover.

Model for arbejdet med 'Køreplan for Grøn Transport'

Eksempler på overordnede designprincipper for det fremtidige transportsystem i Danmark

Danmarks transportsystem skal flugte med en række strategiske målsætninger indenfor sundhed og især knappe ressourcer:

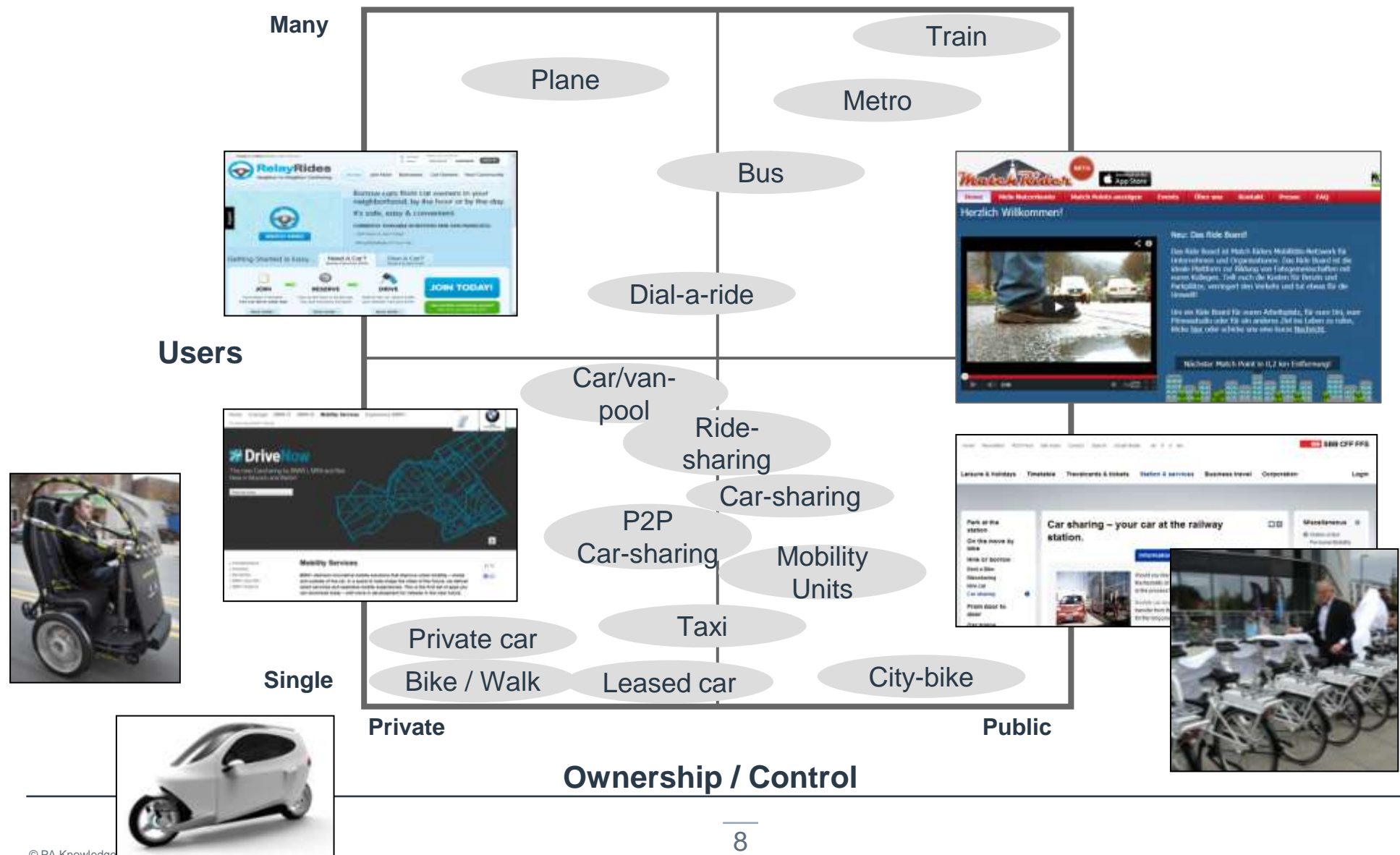
- **Sundhed:** Transportsystemet skal netto (??) have en positiv effekt på folkesundheden (dette har konsekvenser for emissioner, støj og andre miljøparametre)
- **Energi:** Danmark skal være uafhængig af fossil energi i år 2050
- **Areal:** Transportsystemet må ikke beslaglægge mere end X,Y% af Danmarks samlede areal (seneste opgørelse er fra 1995, hvor det var ca. 2,1%).
- **Klima:** Transportsystemet skal være fossilfrit inden 2050, og nedbringe CO2 emission (per borger) med XX% inden YYYY
- **Skat:** Transportsektoren skal netto indbringe et provenu til staten, på mindst Z% af BNP
- **Byplanlægning:** Befolkningsvæksten skal ske i byerne (??) og transportsystemet skal derfor understøtte dels yderligere byfortætning dels endnu tyndere befolkede områder udenfor byerne.

Trends

- Fortsat (og øget) urbanisering
- Flydende grænser / mere integration mellem privat og offentlig transport
- Nu er elbilerne her – står for over 10% af nybilsalget i Norge
- Fuldt selvkørende biler forventes klar 2020-2025 og Amazon m.fl. påtænker droner
- Biltrafikken stiger ikke så meget mere ('peak car') – øget rigdom medfører ikke nødvendigvis øget bilejerskab (jf. fx Manhattan)
- Deleøkonomi (delebiler, mindre vareforbrug)
- Fra central til decentral (crowd-sourcing af ideer/design/finansiering, lokal energi, lokal produktion med 3D print, lokalt genbrug / cirkulær økonomi)
- Hjemtagning af industri gennem automatisering
- Øget hjemmearbejde
- Øget brugerbetaling på broer og veje – alle siger roadpricing kommer før eller siden...

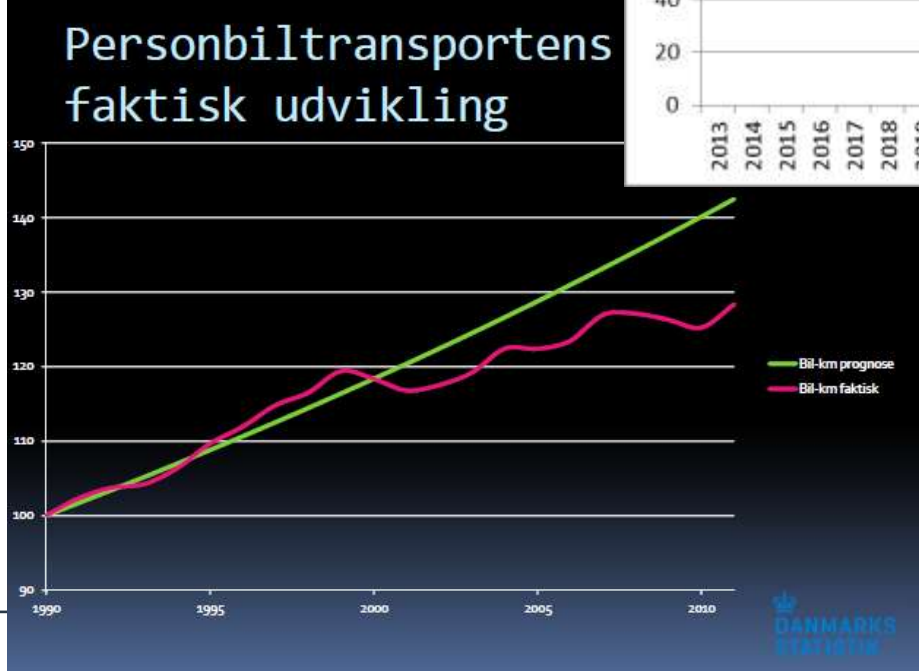
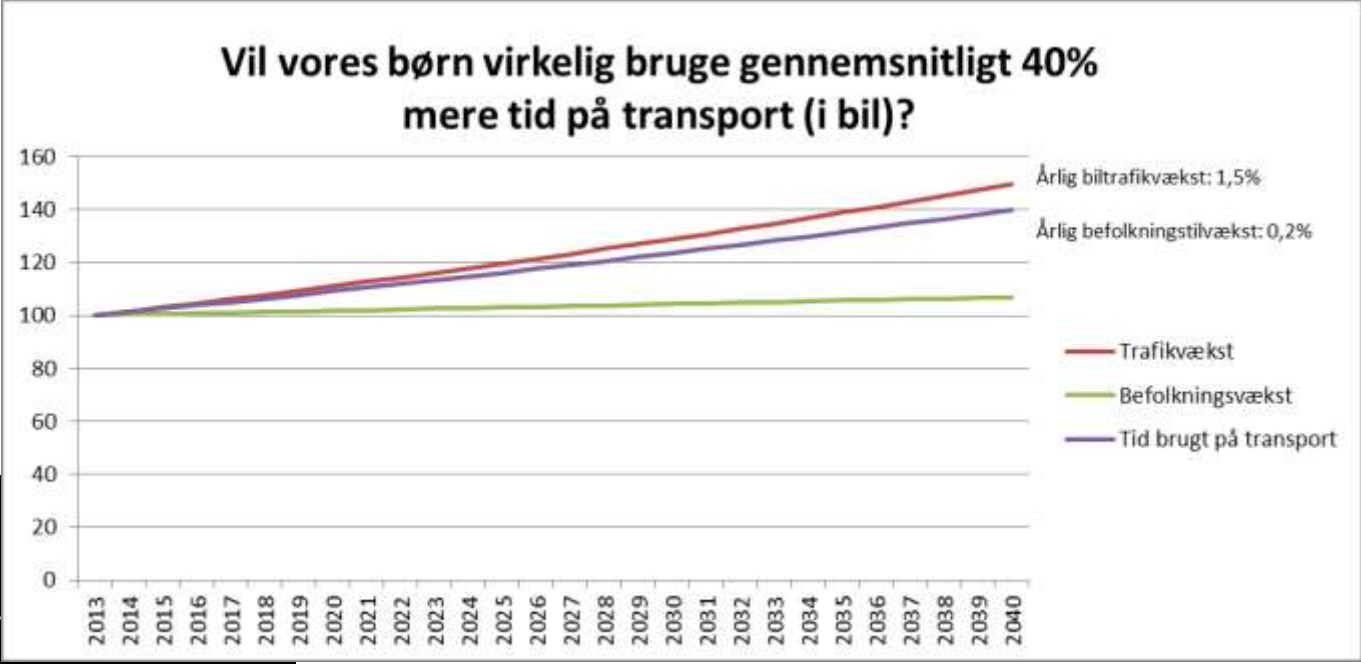
Opbrud i skellet mellem privat og offentlig transport øger behovet for integration på tværs af transportformerne

Bilen er også fremover vigtig, men biltrafikprognoserne har hidtil skudt over målet – lad os tænke os godt om

Giver det mening fortsat at antage at vækst i den individuelle rigdom omsættes til biltransport?

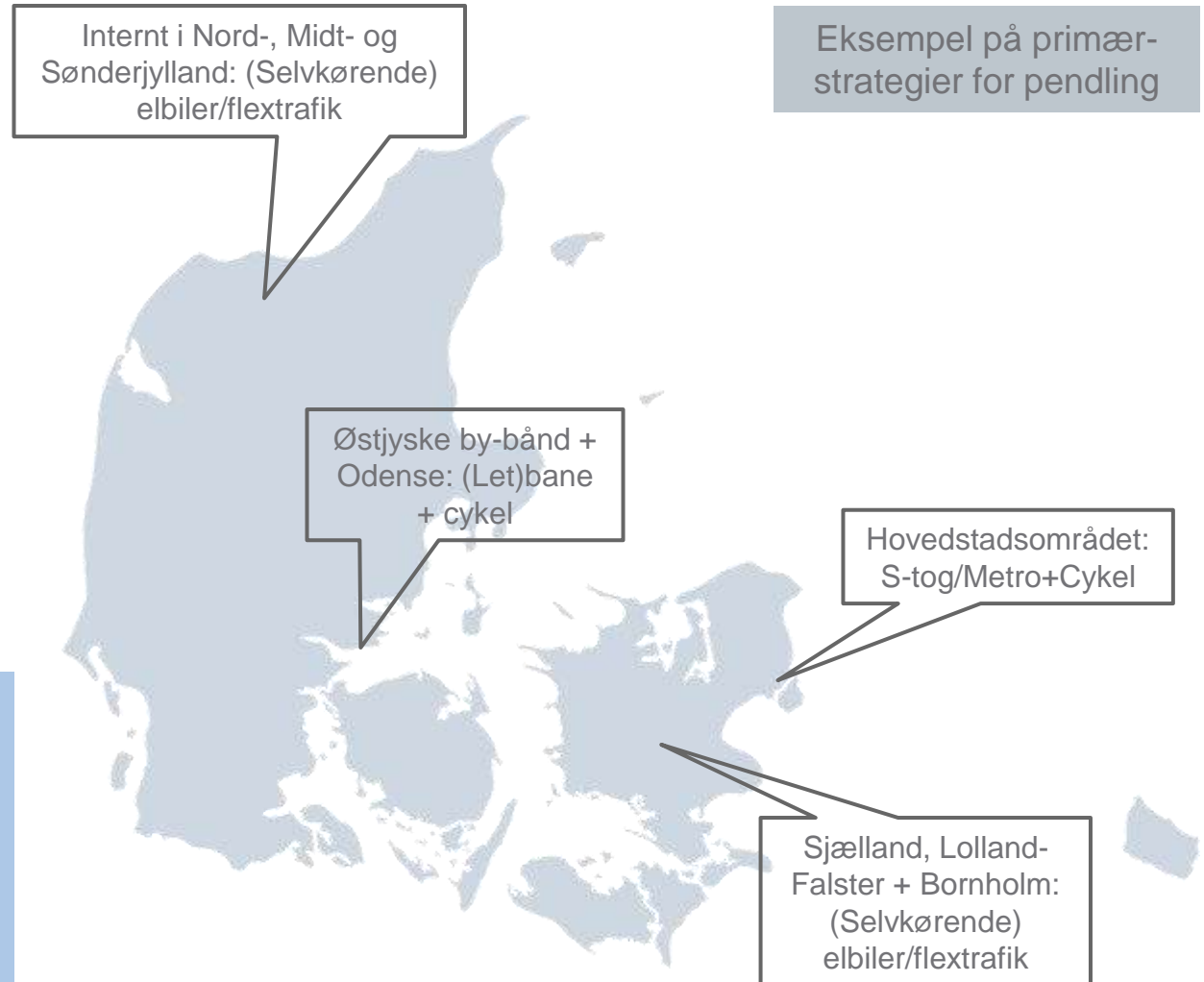
Selvom arbejdsrapporten 'Trafikale behov på lang sigt' (J.nr. 2013-691) påbegynder opgør med Infrastrukturkommissionens 'Predict & Provide'-tilgang, så forekommer tankegangen stadig meget 'business as usual'.

Forskellige behov skal løses med forskellige tiltag, og kræver derfor specifikke delstrategier

- Persontransport (pendling, hjem-arbejde/uddannelse, fritid, indkøb) vs Godstransport
- Mellem regioner: Eltog / (last-)bil, fly
- Internt i regioner: Foretrukne transportmidler vil afhænge af tætheden, både for persontransport og gods-transport:

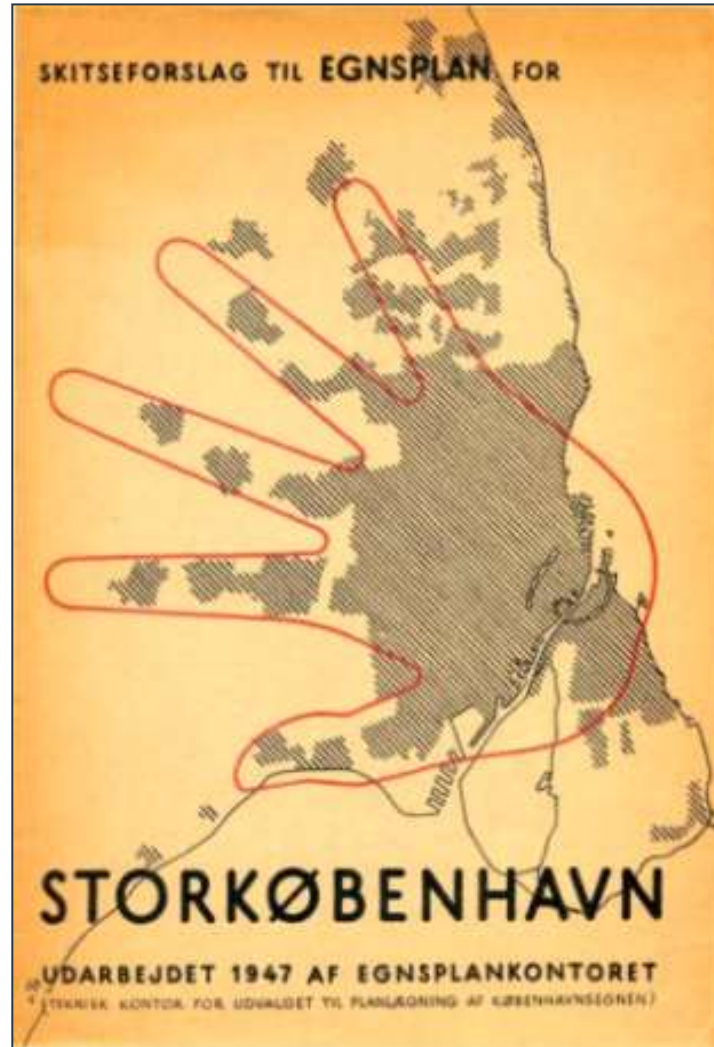
Eksempel på primærstrategier for pendling

Vigtigt at:

1. Sikre sammenhæng mellem de forskellige transportformer – ellers fyldes togene ikke
2. Skelne i kommunikationen til borgere – vestjyder kan ikke relatere til at 'flere skal tage toget' (eller cykle). Og med god ret – de skal kun tage det mellem regioner

Vi har før lavet langtrækkende planer...og det er nu tid igen:

Et par gode råd om at forme fremtiden ...

“

People ask me to predict the future, when all I want to do is prevent it. Better yet, build it. Predicting the future is much too easy, anyway. You look at the people around you, the street you stand on, the visible air you breathe, and predict more of the same. To hell with more. I want better.

Ray Bradbury

”

“

Insanity: doing the same thing over and over again and expecting different results.

Albert Einstein

”